

משיחות ש"פ מקץ תשל"ב

דערנאך שטעלט זיך רש"י אויף דעם וואס עס שטייט "ואין פותר אותם לפרעה", פארוואס זאגט ער דא מיט אזא לשון (ואין פותר אותם לפרעה) מען רעדט דא אלץ וועגען פרעה, ער האט געקאנט זאגען בפשטות "ואין פותר אותם", און בדרך ממילא וואלט מען פארשטאנען אז דאס גייט אויף פרעה, אויף דעם זאגט רש"י אז "פותרים היו אותם, אבל לא לפרעה", (ד.ה. אז) שלא הי' קולן נכנס באזניו, (דערנאך זאגט רש"י א צווייטער ענין) ולא הי' לו קורת רוח בפתרונם, (פארוואס) שהיו אומרים שבע בנות אתה מוליד שבע בנות אתה קובר".

וואס דא זעט מען גלייך, אז רש"י לערנט צוויי ענינים, ערשט זאגט ער אז "לא הי' נכנס באזניו", און דערנאך זאגט רש"י א צווייטער ענין, אז "לא הי' לו נחת רוח בפתרונם", וואס לכאורה איז דאס צוויי באזונדערע ענינים, דארף מען פארשטיין פארוואס זאגט דא רש"י צוויי ענינים, און ס'איז עס נישט גענוג נאר איין ענין?

ב) דערנאך דארף מען פארשטיין, דאס וואס רש"י פירט אויס דעם פתרון וואס זיי האבן געזאגט, אז "שבע בנות אתה מוליד שבע בנות אתה קובר", וואס דעם פתרון זאגט מען אז רש"י האט דאס ארויס גענומען פון א מדרש ערגעץ וואו, ווארום דא אין פסוק שטייט נישט קיין פתרון, נאר רש"י האט דאס ארויס גענומען פון א מדרש, בשעת מען וועט א קוק טאן וועט מען זען אז דער ענין שטייט טאקע אין ב"ר, און לכאורה האט רש"י גענומען זיין פיל פון דארטען.

אבער דא ווערט גלייך א שאלה, וואס רש"י איז גאר משנה פון מדרש, פון וואו ער נעמט דאס, וואס דארטען אין מדרש נאך דעם וואס ער בריינגט דעם פתרון בנוגע

צו שבע בנות, בריינגט ער נאך א פתרון וואס זיי האבען געזאגט, אז שבע שטעט וועט פרעה אייננעמען און דערנאך וועט מען זיי צונעמען פון איהם, וואס לכאורה אויב רש"י בריינגט שוין פון ב"ר פארוואס בריינגט ער נישט דעם צווייטען פתרון, ובפרט אין פשטות הכתובים איז דאך דא געווען צוויי חלומות, ווארום ערשט יוסף האט אויפגעטאן אז זיי זיינען נאר איין חלום, אבער פאר יוסף האט מען געמיינט אז עס איז צוויי חלומות, האט רש"י געדארפט בריינגען צוויי פתרות ע"ד ווי דער מדרש בריינגט?

נאר מען וועט זאגן, אז רש"י האט געהאט ערגעץ וואו א אנדער מדרש וואס דארטען בריינגט ער נאר איין פתרון, וואס דאס מוז מען זאגן, ווייל רש"י וועט נישט בריינגען אזא זאך מעצמו, ווארום אין פסוק שטייט בכלל נישט זייערע פתרות, נאר רש"י האט דאס ערגעץ וואו גענומען פון א מדרש, און גענומען פון א מדרש וואס בריינגט נאר איין פתרון, אבער לכאורה האט רש"י בעסער געדארפט בריינגען פון ב"ר וואס דאס איז מער מובן על דרך הפשט ווייל אין פסוק שטייט צוויי חלומות.

ג) דערנאך דארף מען פארשטיין פארוואס דארף רש"י בכלל בריינגען דעם פתרון, בשעת אז אין פסוק בריינגט זיך נישט זייער פתרון, איז וואס דארף רש"י בריינגען א פתרון?

דערנאך קומט דא צו א קלאץ קשיא, וכמדובר כמה פעמים אז אויף א קלאץ קשיא שטעלט זיך קיינער נישט, ווארום מען וועט זיך פארלאזען אז מען וועט אליין פארשטיין דעם ענין.

און דאס איז בכלל, וואס איז געווען דער אופטו פון דעם וואס יוסף האט פוטר געווען דער חלום צו פרעה, וואס לכאורה אפי' א בן חמש למקרא וועט אויך קענען אזוי פוטר זיין, ווארום בשעת פרעה דערציילט אז דאס איז געווען על יד היאור, און רש"י האט שוין פריער מבאר געווען אז דעם ענין פון היאור, און דאס איז געווען די ע"ז פון מצרים, ווארום זייער גאנצע מזונות איז געקומען פון דעם היאור, איז בשעת פרעה האט א חלום אז עס רעדט זיך וועגן דער היאור דארף דער קינד גלייך פארשטיין אז דאס האנדעלט זיך וועגען די פרנסה פון מצרים, און בשעת מען זעט אז ערשט איז דא זיבען פרות בריאות וואס דאס גייט אויף דעם ענין פון בשר, מיינט דאס אז עס וועט זיין א גוטע יאר אין בשר, און דערנאך בשעת עס קומט די אנדערע פרות - די מאגערע, באווייזט דאס אז עס וועט זיין מאגערע יארן, און דערנאך דער "ותאכלנה הפרות הרעות" ביז אז "לא נודע כי באו אל קרבנה", באווייזט דאס אז עס וועט זיין אזא הונגער, ביז עס וועט בכלל נישט זיין ניכר אז עס איז אמאל געווען גוטע יארן.

ועד"ז אין דעם צווייטען חלום בנוגע צו שבלים, וואס בפשטות שבלים גייט אויף תבואה, איז בשעת ער זעט אז ערשט איז דא גוטע שבלים באווייזט דאס אז עס וועט זיין גוטע תבואה ביז אין א אופן אז "לא נודע כי באו אל קרבנה", און יעדער ב' ^{אור החכמה} חמש קאן אליין פארשטיין דאס וואס יוסף האט פוטר געווען.

ווערט דא אינגאנצען נישט פארשטאנדיק, ווי קומט דאס אז די חרטומי מצרים האבען זיך נישט געקאנט כאפען אויף יוסף'ן פיתרון און דוקא יוסף האט זיך געכאפט אויף דעם, און יוסף גופא הייב געזאגט אז בלעדי אלוקים וועט אפי' יוסף אויך נישט קאנען פוטר זיין, וואס מצד דערויף איז פרעה ארויס פון די כלים און אזוי נתפעל געווארען ביז ער האט געזאגט אין נבון וחכם כמוך, און צוליב דעם האט פרעה איהם געמאכט פאר א משנה למלך, ביז אז "רק הכסא אגדל ממך", וואס לכאורה וואס איז אזוי דער אופטו פון יוסף וואס ער האט אזוי פוטר געווען, דאס קאן דאך פארשטיין א בן חמש למקרא?

דערנאך זאגט רש"י אין דעם צווייטען ד"ה אויף "ואין פותר אותם, (אז) פותרים
היו אותם אבל לא לפרעה", וואס לכאורה ווי גערעדט פריער ווי קומט דאס אז די חרטומי
מצרים האבען נישט געקאנט כאפען דעם פתרון ע"ד ווי יוסף האט פותר געווען, בפרט
אז עס שטייט ^{לפי חכמת} "והנה עמד על היאר", האבען זיי דאס געדארפט זיכער פארבינדען מיט
דער ענין פון שבע שני השבע ושבע שני הרעב?

נאר בנוגע צו חרטומים, איז פאראן צוויי סארטען יועצים, עס זיינען דא א
זעלכע יועצים וואס בשעת זיי זעהן אז מען דארף אזוי זאגען צו פרעה, איז נישט
^{אוצר חכמת} קוקענדיק אויף דעם וואס דאס וועט נישט געפעלן פרעה'ן פונדעסטווגן ווילבאלד דער
אמת איז אזוי, דארף מען זאגען ווי דער אמת איז, דערנאך איז דא יועצים וואס בשעת
זיי זעהן אז אויב זיי וועלען זאגען דעם אמת וועט דאס פרעה'ן נישט געפעלען, און
וועט זיי אפזאגען פון זייער שטעלע, במילא טראכטען זיי אז זיי וועלען זאגען
ווי עס געפעלט עס, במילא וועלען זיי דערנאך אויך בלייבען חרטומי מצרים, און
אויב זיי וועלען זאגען דעם אמת וועט מען זיי אפזאגען פון זייער שטעלע
און זיי וועלן ווערן אויס חרטומים.

(השיחה בנוגע למיהו יהודי, אינה אלא ראשי פרקים בלבד, ובאופן בלתי מסודר).

עד"ז בנוגע צו חרטומי מצרים, בשעת זיי האבען געזעהן אז פרעה האט אזא חלום, וואס ערשט פון דעם יאור קומט ארויס גוטע שבלים און דערנאך פון דעם זעלבען יאור קומט ארויס מאגערע שבלים, האבען זיי געזען אז דער חלום האט נישט קיין ארט, דאס איז גאר כסתירה איינער צום צווייטען, דא אט דער זעלבער יאור וואס האט ערשט ארויס געגעבען גוטע תבואה גיט ארויס מאגערע תבואה, במילא האבען זיי געטראכט אז דער חלום האט נישט קיין ארט, אבער גיין און דערציילען דאס צו פרעה אז עס האט זיך צו איהם גע'חלוס'ט נארישקייטען, דאס קאנען זיי נישט, ווארום יעמאלט וועט פרעה זיי אפזאגען פון שטעלע, און זיי וועלען ווערן אויס חרטומים, דעריבער האבען זיי נישט געקאנט זאגען ע"ד ווי יוסף האט פותר געווען, דעריבער האבען זיי געדארפט זאגען גאר א אנדער ענין.

און דאס איז "שבע בנות אתה מוליד ושבע בנות אתה קובר", פארוואס האבען זיי געזאגט דוקא דעם ענין, ווארום וויבאלד זיי האבען געזען אז אלץ דער ענין פון יאור קאנען זיי נישט זאגען, נאר וויבאלד פרעה איז געשטאנען על היאור במילא האבען זיי דאס גאר פארבונדען מיט פרעה, אז דאס איז נוגע צו פרעה, אז פון פרעה וועט זיין דער ענין פון "שבע בנות אתה מוליד, (און דערנאך) שבע בנות אתה קובר".

אויף דעם זאגט רש"י, אז נישט קוקענדיק אויף דעם וואס זיי האבען פותר געווען דעם חלום, איז "לא הי' פותרים לפרעה", פארוואס ווייל "לא הי' נכנס בתוך אזניו", פאר וואס האט דאס פרעה נישט געהערט?

נאר דאס וועט מען פארשטיין דורך א אנדער ענין, וואס לכאורה הגם דעם ערשטען טאג האט זיך דאס נישט אפגעלייגט ביי פרעה דאס וואס די חרטומים האבען פותר געווען, אבער פרעה האט דאך געקאנט ווארטען אויף מארגען, און ווייטער רופן די חרטומים און זען אפשר וועט זיך דאס ביי איהם אפלייגען, ע"ד ווי דער קינד האט פריער געלערנט בנוגע צו די יונה וואס נוח האט ארויס געשיקט פון תיבה צו זען, "הקלו המים מן הארץ", וואס הגם די יונה איז גלייך צוריק געקומען, פונדעסטוועגן האט נח געווארט נאך א טאג און וואס ווייטער געשיקט די יונה און אזוי מארגען און איבער מארגען, במילא האט פרעה געדארפט ווארטען איין טאג און אויף מארגען ווייטער פרעגען ביים די חרטומים די פתרון, אפשר יעמאלט וועט דאס איהם געפעלן.

אויף דעם זאגט רש"י אז דאס וואס "לא הי' נכנס", איז דאס נישט געווען סתם ווייל עס האט זיך נישט אפגעלייגט, נאר ווייל "לא הי' לו קורת רוח", פון זייערע פתרונות, דעריבער האט ער בכלל נישט געוואלט הערן פון זיי.

פארוואס "לא הי' קורת רוח", איז דאס ווייל זיי האבען געזאגט "שבע בנות אתה מוליד", וואס אויב זיי זאגען סיי ווי נישט דעם אמת האבען זיי שוין געדארפט

- שיחת ש"פ מקץ תשל"ב - יב -

זאגען א בעסערער ענין אז "שבע בנים אתה מוליד", נאך וואס דארף ער זאגען שבע בנות, ועד"ז נאך וואס דארפן זיי אויספירען שבע בנות אתה קובר, במילא איז פון די אלע האט פרעה נישט געהאט קיין קורת רוח, און דעריבער לא הי' נכנס בתוך אזניו.

עס איז דא אבער נאך געבליבען שווער בנוגע צו דעם פתרון פון יוסף, אויב אזוי וואס איז געווען דער אויפטו פון יוסף'ס פתרון, ובפרט ווי גערעדט פריער אז זיי האבען נישט געוואלט זאגען יוסף'ס פתרון איז ווי האט מען אנגענומען יוסף'ס פתרון? וכפי שיתבאר לקמן.

השמטה

באמצע הקושיות אמר אד"ש: מילא א בן חמש פרעגט דאס נישט ווילל אויב ער וועט פרעגען א שאלה וועט איהם דער מלמד איינהאלטען אין חדר פאר נאך א האלבע שעה, אבער לאמתת הענין דארף מען פארשטיין דער ענין פארוואס באווארנט דאס נישט רש"י...

בנוגע די רש"י דאס וואס יוסף האט אויפגעטאן מיט זיין פתרון לגבי די חרטומים,
איז דאס וואס יוסף האט אויפגעטאן, דעם ענין פון שנה, אז עס וועט זיין א שנה וואס
עס וועט זיין א שנת השובע, און א שנה וואס וועט זיין א שנת הרעב, דעריבער איז
קיין קשיא נישט ווי קומט דאס אז פון דעם זעלבען יאור קומט ארויס גוטע און מאגערע,
ווארום דאס איז איין שנה, און דאס איז א צווייטע.

ע"ד ווי דער קינד האט פריער געלערנט בנוגע צו יצחק אז "וימצא יצחק בשנה ההיא",
וואס רש"י זאגט אז עס איז דא צוויי ענינים ארץ ההיא און שנה, במילא קאן זיין
חילוקים נישט נאר מצד די גשמים, וואס עס איז דא א חילוק אויב עס גייט גשמים
אדער נישט, נאר דאס איז אויך תלוי אין די שנה, אין וואס פאר א שנה דאס איז,
במילא אפי' אין אזא ארט וואו עס איז נישט תלוי אין גשמים, פונדעסטוועגן איז דא
א חילוק פון איין יאר צום צווייטען.

און דאס איז געווען דער אופטו פון יוסף לגבי די חרטומים, וואס די חרטומים
האט אלץ געקוועט דעם ענין פון יאור, במילא איז ביי זיי געווארען שווער ווי
קאן זיין אז ביידע גייען ארויס פון דעם זעלבען יאור, אז דא גייט ארויס גוטע שבלים
און דא גייט ארויס נישט קיין גוטע, אבער יוסף האט נישט געקוועט דער ענין פון
יאור נאר דער ענין פון שנה, במילא מצד דעם ענין פון שנה איז דא א חילוק פון
איין יאר צום צווייטען.

וואס לפי זה וועט מען אויך פארשטיין דאס וואס מפרשים פרעגען, נאך וואס
געפינט מען בנוגע צו יוסף'ס פתרון וואס ער האלט אין איין איבער זאגען שבע שנים
הנה, שבע שני הרעב, אלץ דער ענין פון שנה, איז דא וואס מען וויל זאגען אויף
דעם גאנצע ענינים, אבער לפי-הנ"ל מובן ווארום אט דאס איז דער אויפטו פון יוסף'ן
פתרון אז דאס איז צוויי באזונדערע יארן דעריבער איז דאס נישט קיין סתירה.

משיחות ש"פ מקץ תשל"ד

ה. ^{אוצר החכמה} בנוגע די רש"י, איז בהמשך צו דעם וואס מען האט גערעדט פריער וועגן די הלומות פון שר האופיס און שר המשקים, ובהמשך צו דעם וואס מ'האט גערעדט אין דער פריערדיקן התוועדות (ש"פ וישב) וועגן יוסף'ס חלום וועגן די אלומות, איז דא אין אונזער פרשה א גאנצע דערציילונג וועגן פרעה'ס חלומות, און ווי יוסף האט זיי פותר געווען, און ווי אלע זיינען געווען בהתפעלות פון זיין פתרון, און ווי פרעה האט געזאגט "אין נכון וחכם כמוך וגו'".

וואס לכאורה איז אינגאנצן ניט פארשטאנדיק, וואס איז געווען אזוי די התפעלות פון יוסף'ס פתרון? אפילו א בן חמש למקרא וואלט אויך אזוי פותר געווען די חלומות, ווארום ער האט דאך געלערנט אין די פריערדיקע פרשיות אז אלע חלומות זיינען אויסגעטייטשט געווארן בפשטות.

^{אוצר החכמה} ווי מ'געפינט בא יעקב, ער האט געזען בחלומו אז "והנה העתדים העולים על הצאן עקדים נקדים וברדים", איז דער פתרון געווען בפשטות, אז די צאן זיינען געווארן עקדים נקדים וברודים וכו', ועד"ז בא אברהם וואס ער האט געזען בהלומו "והנה אימה חשיכה גדולה נפלת עליו" (בראשית טו, יב), איז דער פתרון געווען כפשוטו, וואס דאס איז דער ענין הגלות וואס האט זיך גלייך אנגעהויבן, מסעת לידת יצחק, ועד"ז בא יעקב'ס חלום, "והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו", איז דער פתרון געווען בפשטות, אז די מלאכי ארץ ישראל האבן אים באגלייט ביז חו"ל, און דערנאך האבן אים די מלאכי חו"ל באגלייט אין חו"ל, ועד"ז בנוגע צו יוסף'ס חלום - "והנה תסבינה אלומתיכם ותשתחווין לאלמתי", איז דער פתרון אויך געווען בפשטות, אז די שבטים וועלן זיך בוקן צו אים,

לפי זה פארשטייט אפילו א קינד דעם פתרון החלום פון די שבע שבטים, וואס ערסט איז געווען זיבן גוטע שבטים און דערנאך איז געווען זיבן מאגערע, איז פארשטאנדיק אז די גוטע באווייזט אז עס וועט זיין גוטע עסן, און די מאגערע באווייזן אויף שלעכטע עסן, און ווי רש"י טייטשט "צנומות" - "קשות כסלע", און זיי זיינען ניט בגדר אז מ'זאל זיי קענען עסן,

וואס

הנהת הת' בלתי מונה

וואס איז דער נספד פון זיבן? האט דער בן המש שוין פריער געלערנט (בא דעם חלום פון שר המשקים) "ובגפן שלטה שריגים", און דער פתרון איז געווען "שלטה השריגים שלטה ימים הם", ובמילא ווייס ער אז אויך דער מספר פון זיבן באווייזט אויך אויף אן ענין פון זמן, נאר מ'קען ניט זאגן אז דאס באווייזט אויף זיבן טעג, ווארום עס נעמט דאך א יאר צייט ביז עס וואקסט אויס א שבולת, מוז מען זאגן אז די שבליס ווייזן אויף זיבן יאר.

ועד"ז איז דער הלום פון די פרוה: דער בן המש למקרא פרעגט, וואס איז דער ענין פון א פרה? ענטפערט מען אים אז א פרה גיט מילך; מ'באניצט זיך מיט דעם ענין פון די פרה וכו'. פרעגט דער קינד, און וואס נאך? זאגט מען אים אז מיט א פרה אקערט מען, במילא פארשטייט דער קינד אז געזונטע פרות קענען גוט אקערן, און דערנאך וואקסט גוט די תבואה, ובמילא באווייזן די פרות הבריות אויף גוטע עסן; משא"כ מאגערע פרות אקערן ניט גוט, ובמילא וואקסט ניט גוט, איז די זיבן מאגערע פרות באווייזן אויף שלעכטע עסן, און דא האט פרה געזען זיבן גוטע פרות און זיבן שלעכטע, באווייזט דאס אויף זיבן גוטע יארן און זיבן שלעכטע יארן, און הגם אז א פרה דארף דאך ארבעטן צוויי מאל א יאר, פריער צו אקערן און דערנאך זייען וכו', אבער בכללות באווייזט זיבן פרות אויף זיבן יאר,

זעט מען דאך אז אפילו א בן חמש למקרא וואלט זיך געכאפט אויף דעם פתרון החלומות, בשעת מ'טייטשט זיי אויס כפשוטם, איז וואס איז געווען אזוי דער פלא פון יוסף'ס פתרון?

מ'קען ניט זאגן אז יוסף'ס אויפטו איז געווען וואס ער האט אויסגעטייטשט דעם "ועל השנות החלום גו'", ד.ה. אז מצד דעם פרט איז געווען סווער צו פותר זיין די חלומות כפשוטם, און יוסף האט באווארנט דעם פרט, ובמילא האט מען שוין געקענט אננעמען דעם פתרון החלום כפשוטו, ווארום מ'זעט דאך אז דאס איז ניט געווען די ערשטע זאך וואס ער האט געזאגט, נאר דאס איז גאר געווען די לעצטע זאך, איז אויב אין דעם וואלט באשטאנען יוסף'ס אויפטו וואלט ער דאס געדארפט זאגן בתחלה?

נאכמער: מ'קען ניט זאגן אז "ועל השנות" איז געווען דער עיקר אויפטו, ווארום מ'האט דאך פריער געלערנט בנוגע יוסף'ס חלומות וועגן "מאלמים אלמים" און אחד עשר כוכבים, אז דארטן איז געווען צוויי מאל איבערגע'חזר'ט דער זעלבער ענין, און אעפ"כ געפינט מען דארטן ניט קיין פתרון אויף דעם, (און נאכמער: עס איז דורכגעגינגען דרייצן יאר ביז יוסף איז געווארן א מלך און די חלומות זיינען מקויים געווארן, און ס'איז ניט געווען אין אן אופן פון "ממהר האלקים לעשותו"),

דערנאך פרעגט דער קינד, מ'האט מסתמא געפרעגט ביי אנדערע חוץ פון יוסף'ן, זאגט מען אים יע, פרה האט געפרעגט ביי חרטומי מצרים, און דער קינד ווייס אז די חרטומים זיינען געווען די מובחרים פון אלע חכמי מצרים, און אעפ"כ האבן זיי זיך ניט געכאפט אויף יוסף'ס פתרון. זאגט דער קינד - דאס איז די גרעסטע קשיא!

און רט"י באווארנט דאס ניט, במילא מוז מען זאגן אז דאס איז אזוי פשוט אז מ'דארף דאס גארניט באווארענען, וכפי שיתבאר לקמן.

בנוגע

בנוגע צו דעם ביאור אין רש"י, איז דאס וואס די חרטומי
מצד'ים האבן ניט פוחר געווען פֿרעה'ס חלומות ווי יוסף'ס פתרון,
איז מזבן בפשטות:

אין זיין חלום האט פֿרעה געזעהן ווי די ז' פרות טובות
זיינען ארויס פון יאור, און דערנאך זיינען די אנדערע זיבן ארויס
פון יאור און ביידע זיינען געווען צוזאמען, און ערשט דערנאך
איז געווען "וחאכלנה גו'", און אזוי איז אויך געווען אין דעם
צווייטן חלום, ובמילא האבן זיי ניט געקענט אננעמען דעם פתרון
הפשוט, אז דאס באווייזט אויף ז' שני שבע און ז' שני רעב (הגם
אז דאס איז געווען די ערשטע זאך וואס איז זיי איינגעפאלן,
וכנ"ל), ווארום די שני השבע ושני הרעב קומען דאך ניט צוזאמען
אין איין צייט, נאר פריער איז שני שבע, און ערשט דערנאך שני
רעב,

ווי האבן זיי פוחר געווען? זאגט רש"י, אז זיי האבן גע-
זאגט "שבע בנות אתה מוליד, שבע בנות אתה קובר", וואס דער פתרון
איז מתאים צום חלום, ווייל ביידע זאגן, סיי דער "אתה מוליד"
און סיי דער "אתה קובר" קענען זיין אין איין צייט, ווארום זיי
האבן געמיינט צוויי באזונדערע כחות פון שבע בנות, און ס'איז
ניט דער פשט אז די זעלבע שבע בנות וואט "אתה מוליד" וועלן
שטארבן, ווייל דאס קען דאך ניט זיין ביידע אין איין צייט, נאר
די כוונה זייערע איז געווען אז ביי אים וועלן געבארן ווערן
שבע בנות, און אין דער זעלבער צייט וועט ער מקבר זיין אנדערע
שבע בנות,

און דא

און דא איז געקומען יוסף און האט אויפגעטאן א חידוש,
 (און אין דעם איז באשטאנען די חכמה און די הפלאה פון זיין
 פתרון): דאס וואס די אלע פרות (און שבליס) זיינען געווען בזמן
 א', איז ניט קיין סתירה צו דעם אז עס זאל מיינען ז' שני שבע
 און ז' שני רעב, ובהקדם נאך צוויי דיוקים אין דעם ענין וואס
 זיינען לכאוף ניט פארשטאנדיק:

(א) נאך דעם ווי יוסף האט פותר געווען די חלומות, האט ער
 צוגעגעבן א גאנצע אריכות, אז "יעשה פרעה ויפקד פקידים על הארץ"
 און "ויקבצו את כל אכל השנים הטבות וגו'", וואס לכאורה - ווי
 קומט יוסף זיך שפארן אין די עניני המלוכה פון פרעה? פרעה האט
 דאך איט נאר געבעטן פותר זיין די חלומות, און מער ניט, איז
 בשעת ער האט שוין פותר געווען די חלומות, האט ער מער ניט
 געדארפט זאגן, איז וואס האט ער זיך געשפארט אין פרעה'ס מלוכה
 און געגעבן עצות ווי פרעה זאל זיך פירן?

(ב) נאך דעם וואס פרעה האט אויסגעהערט דעם פתרון, האט
 ער געזאגט "אין נבון וחכם כמוך", ולכאורה - פארוואס האט ער
 געזאגט דעם לשון פון "נבון וחכם"? ער האט דאך געדארפט זאגן
 אין פותר חלומות כמוך, וכיו"ב, ווארום די חכמה וואס יוסף האט
 באוויזן איז געווען אין דעם פתרון החלום, איז פארוואס האט ער
 געזאגט "נבון וחכם"? (ועד"ז דארף מען פארשטיין, וואס יוסף
 האט געזאגט "הוא הדבר אשר דברתי", דלכאורה האט ער געדארפט זאגן
 הוא הפתרון אשר דברתי, ווארום עס רעדט זיך דאך וועגן דעם פתרון
 החלום?)

נאר דער ביאור אין דעם איז: יוסף האט דא אויפגעטאן אז
 הגם אז די שני השבע און די שני הרעב וועלן זיין אין באזונדערע
 צייטן, איז אעפ"כ וועלן זיי ביידע זיין צוזאמען, וואס דאס איז
 דורך דעם וואס במשך די שני השבע וועט מען צוזאמענקלייבן "את כל
 אכל השנים הטבות" און "והי' האוכל לפקדון לטבע שני הרעב",
 ד.ה. אז די תבואה פון די שני שבע וועט מען אוועקלייגן אין זעק
 איז בשעת עס וועלן קומען די שני הרעב, וועט זיין די שני השבע,
 ד.ה. אז די תבואה פון די שני השבע וועט ליגן גרייט אין די זעק,
 ולפי"ז קומט אויס אז אין דעם זמן פון שני הרעב, וועלן אויך
 זיין די שני השבע,

און עד"ז בנוגע צו די שני השבע: וויבאלד בתחלת שני השבע
 וועט מען אנהויבן קלייבן תבואה פאר די שני הרעב, קומט דאך אויס
 אז אין די שני שבע האט מען געהאט די שני הרעב, ד.ה. אז מ'האט
 שוין געטראכט - פון דעם ערשטן טאג פון די שני שבע - וועגן דעם
 לעצטן טאג פון די שני רעב, און מ'האט שוין געקליבן און אוועק-
 געלייבט תבואה וכו', וואס לפי"ז קומט אויס אז די שבע שני שבע
 זיינען געווען ביידע צוזאמען.

מיט דעם איז פארשטאנדיק וואס יוסף האט געזאגט "וממהר
 האלקים לעשותו", וואס לכאורה איז ניט מובן: וואו זעט מען דעם
 "ממהר האלקים לעשות", בשעת די שני הרעב זיינען ערשט געקומען
 אין זיבן יאר ארום? נאר ווי גערעדט פריער איז דאס פארשטאנדיק,
 ווארום וויבאלד אז מ'האט שוין אנגעהויבן קלייבן פאר די שבע
 שני רעב בתחלת שני השבע, איז שוין דא די שני רעב אין די שני
 שבע,

שבע, און דערפאר איז "כמהר האלקים לעשותו", ווארום די שני רעג זיינען געקומען גלייך בתחלת שני השבע,

און דעריבער שטייט "ומהר האלקים לעשותו" און ניט וממהר האלקים "להתחיל", ווייל מען האט שוין געהאט די שני רעב אין די שבע שני שבע, ובמילא האט מען גלייך געהאט דעם "לעשותו" - דעם גאנצן ענין, - ניט נאר די התחלה, (די שני שבע), און דעריבער האט יוסף געזאגט אז דער קלייבן פאר די שני רעב זאל זיך אנהויבן (ניט לסוף פון די שני שבע, נאר) ווי עס שטייט "וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע", ד.ה. במשך די גאנצע שני שבע,

און מיט דעם איז פארשטאנדיק פארוואס יוסף האט זיך אנגע- שלאגן מיט זיין עצה פון "יעשה פרעה גו", און אזוי אויך וואס פרעה האט געזאגט "איך נבון וחכם כמוך" (און ניט "איך פותר חלומות כמוך"), ווארום יוסף'ס אויפטו איז באשטאנען (ניט אין דעם פתרון החלום, נאר) אין דעם וואס ער האט פארבונדן (מיט זיין חכמה) די שני שבע מיט די שני רעב, אז ביידע זאלן זיין צוזאמען, וואס דוקא דורך דעם האט זיין פתרון געקענט זיין אויסגעהאלטן.

מיט דעם איז אויך פארשטאנדיק וואס רש"י כאפט אן די דוגמא פון "שבע בנות אתה מוליד וכו'", וואס לכאורה איז ניט פארשטאנדיק: אויב רש"י וויל בריינגען די פתרונות וואס זיי האבן פותר געווען, איז פארוואס ברענגט ער דעם פתרון דוקא? אין מדרש איז דאך דא נאך א פתרון - "שבע אפרכיות אתה כובש ושבע ימרדו בך", איז אויב רש"י בריינגט שוין זיינע פתרונות, איז פארוואס כאפט ער אן נאר דעם פתרון פון "שבע בנות וכו'", און בריינגט ניט אויך דעם פתרון פון אפרכיות וכו'?

נאר די מעלה פון דעם פתרון "שבע בנות", (ווי גערעדט פריער), אז דאס קען אלץ זיין אין איין צייט, און אפילו דעם "שבע בנות אתה מוליד" קען אויך זיין אין איין צייט, ווארום אין יענע צייטן איז אפילו בא אידן געווען דער סדר אז מ'האט געהאט כמה נשים, וכ"ש אז דאס איז אזוי געווען ביי די מצריים, ואעכו"כ אז פרעה האט געהאט כמה נשים ופלגשים, ובמילא וואלט געקענט זיין אז אלע זיבן טעכטער זאלן געבוירן ווערן צוזאמען,

משא"כ בנוגע צו שבע אפרכית, איז שווער צו זאגן אז דאס זאל זיין אין איין צייט, וכידוע אין חכסיסי מלחמה אז מען גייט ניט ארויס למלחמה אויף זיבן מדינות מיט אמאל, נאר פריער נעמט מען איין איין מדינה, און דערנאך גייט מען צום צווייטן, איז במילא קען ניט זיין "שבע אפרכיות אתה כובש", אין איין צייט, און דערנאך איז שווער צו זאגן - בפשוטו של מקרא - אזא פתרון, ובמילא בריינגט רש"י ניט אזא פתרון, און בריינגט מערניט דעם פתרון פון "שבע בנות וכו'", (און מיט דעם איז רש"י מרמז דעם טעם פארוואס די חרטומים האבן ניט געוואלט פותר זיין די חלו- מות כפשוטם,

די חרטומים האבן ניט פותר געווען די חלומות כפשוטם, ווייל פון כללות סיפור החלומות איז אויסגעקומען אז ביידע ענינים דארפן זיין אין איין צייט, כנ"ל, און נוסף לזה, איז

פון דעם

פון דעם וואס עס שטייט אז די ערשטע פרות זיינען ארויס "מך
היאור", און אזוי אויך ביי די צווייטע שטייט "עולות אחריהן
מן היאור", איז נשמע אז די ביידע ענינים דארפן זיין אין איין
צייט,

און ווי מ'האט שוין געלערנט פריער, אז בשעת אברהם האט
געדארפט האבן תבואה, איז ער געגיינגען קיין מצרים דוקא, (הגם ער *
אין אנדערע ערטער, ועד"ז ביי יצחק געפינט מען אז בשעת ס'איז
געווען א רעב האט אים דער אויבערשטער געזאגט "אל תרד מצרימה"
- וואס לכאורה - פארוואס זאל ער זועלן גיין אין מצרים דוקא?
נאר וויבאלד מצרים איז געווען משובה בזרעים, און ווי רש"י איז
מפרש "כגן ה' - לאלנות", "כארץ מצרים - לזרעים", איז פארשטאנדיק
אז בשעת ס'איז געווען א רעב איז מען אהינצו געגאיינגען,

ולפי זה איז אויך פארשטאנדיק נאך כמה דיוקים אין דעם
אריכות סיפור החלומות און אין דעם פתרון.